

Forslag til lov om revisjon og revisorer (revisorloven)

Kapittel 1 Virkeområde og definisjoner

§ 1-1 Virkeområde

Loven gjelder revisjonsplikt, godkjenning av revisorer og revisors oppgaver.

Kongen fastsetter regler om lovens anvendelse for Norges økonomiske sone og for Svalbard, Jan Mayen og bilandene.

§ 1-2 *Definisjoner*

Med «revisor» menes det revisjonsselskapet som er valgt revisor og den statsautoriserte revisoren som er utpekt som oppdragsansvarlig revisor ved oppdrag om lovfestet revisjon. Hvis oppdraget ikke utføres av et revisjonsselskap, menes den statsautoriserte revisoren som er valgt revisor.

Med «revisjonsforetak» menes revisjonsselskap og statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon i eget navn.

Med «lovfestet revisjon» menes

- a) revisjon av revisjonspliktiges årsregnskap og konsernregnskap
- b) revisjon av årsregnskap og konsernregnskap for noen som ikke er revisjonspliktig, hvis et revisjonsselskap eller en statsautorisert revisor i revisjonsberetning eller på annen måte gir uttrykk for at regnskapet er revidert

Med «revisorbekreftelse» menes bekreftelse eller tilsvarende uttalelse avgitt av et revisjonsselskap eller en statsautorisert revisor i henhold til

- a) lov eller forskrift
- b) krav fra offentlig myndighet
- c) avtale og uttalelsen er ment til bruk overfor andre enn oppdragsgiveren
- d) avtale når uttalelsen kun er ment til bruk for oppdragsgiveren og det ikke fremkommer av uttalelsen at revisorloven ikke gjelder for oppdraget

Med «revisors nettverk» menes foretak som har avtale med revisor om bruk av likelydende navn, overskudds- eller kostnadsdeling, felles eierskap, kontroll eller ledelse, eller deling av vesentlige faglige eller forretningsmessige ressurser, og nettverket fremstår som et fellesskap.

Med «foretak av allmenn interesse» menes

- a) foretak som har utstedt omsettelige verdipapirer som er opptatt til handel på et regulert marked i et EØS-land
- b) bank
- c) kredittforetak
- d) forsikringsforetak

Kapittel 2 Revisjonsplikt mv.

§ 2-1 Revisjonsplikt

Revisjonspliktige skal påse at årsregnskapet og konsernregnskapet blir revidert av ett eller flere revisjonsforetak.

Følgende foretak er revisjonspliktige:

- a) aksjeselskaper, bortsett fra aksjeselskaper som i samsvar med aksjeloven § 7-6 ikke har revisjon av årsregnskapet
- b) allmennaksjeselskaper
- c) stiftelser
- d) foretak mv. som det føres tilsyn med etter finanstilsynsloven § 1
- e) øvrige regnskapspliktige hvis driftsinntektene av den samlede virksomheten eller foretakets balansesum er på eller over terskelverdiene fastsatt i medhold av aksjeloven § 7-6, eller gjennomsnittlig antall ansatte utgjør ti årsverk eller mer
- f) foretak som er revisjonspliktige etter annen lov eller forskrift

Terskelverdiene i annet ledd bokstav e skal baseres på årsregnskapet for siste regnskapsår. Viser et årsregnskap driftsinntekter, balansesum eller årsverk som overstiger terskelverdiene, skal årsregnskapet for påfølgende regnskapsår revideres. For morforetak gjelder terskelverdiene for konsernet sett som en enhet.

§ 2-2 *Plikt til å legge til rette for revisjonen*

Den reviderte skal gi revisor adgang til å foreta de undersøkelser og gi de opplysninger revisor finner nødvendig for utførelsen av sitt oppdrag.

§ 2-3 *Forbud mot begrensninger i det frie revisorvalget*

En revisjonspliktig kan ikke ved avtale eller vedtekt pålegges å velge et bestemt revisjonsforetak eller et revisjonsforetak fra en liste eller lignende.

§ 2-4 *Overføring av revisjonsoppdrag ved sammenslutning og omorganisering*

Ved sammenslutning av revisjonsselskaper fortsetter det sammensluttede revisjonsselskapet de revisjonsoppdrag som selskapene hadde før sammenslutningen. Det samme gjelder ved selskapsrettslige omorganiseringer av et revisjonsselskap uten reelle endringer i eierforholdet. Bestemmelsene foran får tilsvarende anvendelse når et enkeltpersonforetak som nevnt i § 6-3 opptas i et revisjonsselskap.

Overføring av revisjonsoppdrag etter første ledd medfører ingen innskrenkninger i den revidertes adgang til å bytte revisor.

Revisjonsforetak som gjennomfører endring som nevnt i første ledd, skal uten ugrunnet opphold gi skriftlig melding om endringen til de reviderte og Finanstilsynet.

Kapittel 3 Godkjenning som revisor

§ 3-1 *Godkjenning som revisor*

Finanstilsynet gir godkjenning som statsautorisert revisor til personer som oppfyller kravene i § 3-2 til § 3-6.

§ 3-2 *Utdanning*

Statsautorisert revisor skal ha oppnådd mastergrad i regnskap og revisjon, mastergrad i økonomi og administrasjon eller en tilsvarende utenlandsk mastergrad.

Utdanningen skal sikre nødvendig teoretisk kunnskap som er relevant for lovfestet revisjon i Norge, inkludert emnene som fremgår av EØS-regler som svarer til direktiv 2006/43/EF artikkel 8.

Utdanningen må, enten som en del av eller som et tillegg til mastergraden, omfatte kurs som til sammen minst utgjør 60 studiepoeng innenfor finansregnskap, revisjon, verdsettelse og analyse, skatte- og avgiftsrett og foretaksrett, på nivået for en mastergrad som nevnt i første og annet ledd. Finansregnskap og revisjon skal hver dekkes med kurs som minst utgjør tolv studiepoeng. De øvrige fagemnene skal hver dekkes med kurs som minst utgjør seks studiepoeng.

Fagemnene som skal oppfylle kravene i tredje ledd må være bestått med karakteren C eller bedre.

Utdanningen skal dokumenteres med en bekreftelse som viser at søkeren har oppfylt utdanningskravet. Utdanningsinstitusjon som tilbyr utdanning som omfattes av annet og tredje ledd skal utstede slik bekreftelse. Avslag på å gi bekreftelse er enkeltvedtak som kan påklages etter universitets- og høyskoleloven § 5-1. Utdanningsinstitusjonen kan kreve gebyr fra søkeren til dekning av utgifter med å utstede bekreftelse og behandling av klage.

Hvis det er mer enn fem år siden utløpet av det kalenderåret kravene i første til tredje ledd ble oppfylt, må søkeren oppfylle kravene i § 5-1 første og annet ledd.

§ 3-3 *Praktisk opplæring*

Statsautorisert revisor skal ha minst tre års variert praktisk opplæring i revisjon av årsregnskap, konsernregnskap eller tilsvarende finansiell rapportering. Minst ett år av opplæringen skal gjennomføres etter at kravene i § 3-2 første til tredje ledd er oppfylt.

Minst to år av opplæringen skal gjennomføres i et revisjonsforetak. Inntil ett av disse årene kan i stedet bestå av praksis fra Riksrevisjonen, kommunal- eller fylkeskommunal revisjon eller skatterevisjon under veiledning av en statsautorisert revisor.

Statsautorisert revisor skal ha bestått en eksamen som prøver revisors evne til å anvende teoretisk kunnskap i praksis og dokumenterer at vedkommende er egnet til å ha ansvar for oppdrag om lovfestet revisjon. For å ta eksamen, må utdanning etter § 3-2 og minst to år av den praktiske opplæringen være gjennomført.

Departementet kan i forskrift fastsette regler om eksamen etter tredje ledd og om dokumentasjon av den praktiske opplæringen.

§ 3-4 *Vilkår om å være skikket*

Godkjenning som statsautorisert revisor skal ikke gis til personer som

- a) ikke er myndig
- b) ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller
- c) er dømt for straffbart forhold som gir grunn til å anta at vedkommende ikke kan utøve yrket på en forsvarlig måte
- d) har utvist en atferd som gir grunn til å anta at vedkommende ikke kan utøve yrket på en forsvarlig måte

Ved vurderingen etter første ledd bokstav d, skal det særlig tas hensyn til om atferden har

- a) medført tilbakekall av en offentlig godkjenning eller tilsynsmessige sanksjoner
- b) bestått i regelbrudd som er konstatert ved forvaltningsvedtak eller rettsavgjørelse
- c) gitt grunnlag for at vedkommende er ilagt konkurskarantene eller annet virksomhetsforbud

Søker skal legge frem ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40.

§ 3-5 *Godkjenning av revisorer fra andre EØS-land og Sveits*

Godkjenning som statsautorisert revisor gis til person med revisorgodkjenning fra et EØS-land eller Sveits i samsvar yrkeskvalifikasjonsloven § 8.

Finanstilsynet avgjør om søkeren må bestå en egnethetsprøve eller gjennomføre en prøveperiode. Egnethetsprøven skal bare omfatte revisorens kunnskap om gjeldende norske lovkrav i den grad det er relevant for lovfestet revisjon. Finanstilsynet fastsetter nærmere regler for egnethetsprøven.

§ 3-6 *Godkjenning av revisorer fra land utenfor EØS*

Finanstilsynet gir godkjenning som statsautorisert revisor til revisorer med revisorgodkjenning fra et land utenfor EØS eller Sveits hvis:

- a) Vedkommende består en egnethetsprøve som angitt i § 3-5
- b) Kravene til utdanning og praksis som vedkommende måtte oppfylle for å bli godkjent som revisor i hjemlandet, bestått egnethetsprøve og den yrkeserfaring vedkommende kan dokumentere, samlet sett innebærer kvalifikasjoner på minst samme nivå som etter § 3-2 og § 3-3
- c) Vedkommende oppfyller vilkårene i § 3-4

Godkjenning etter første ledd kan bare gis hvis statsautoriserte revisorer har tilsvarende adgang til godkjenning i det aktuelle landet.

§ 3-7 *Revisortitler*

Tittelen statsautorisert revisor kan bare benyttes av godkjente revisorer.

Betegnelsen revisor eller tilsvarende utenlandske betegnelser kan ikke benyttes av andre enn godkjente revisorer på en måte som utilbørlig gir inntrykk av at et regnskap eller annen informasjon er bekreftet i henhold til reglene i denne loven.

§ 3-8 *Deponering*

Finanstilsynet skal gi godkjenningen som statsautorisert revisor tilbake til den som frivillig har sagt fra seg godkjenningen, hvis vedkommende oppfyller kravene til etterutdanning i § 5-1 og skikkethet i § 3-4.

Kapittel 4 Godkjenning av revisjonsselskaper. Adgang for utenlandske revisjonsselskaper til å drive virksomhet i Norge

§ 4-1 *Godkjenning av revisjonsselskaper*

Finanstilsynet gir godkjenning som revisjonsselskap til selskap som oppfyller følgende vilkår:

- a) Foretaket er organisert som ansvarlig selskap, kommandittselskap, aksjeselskap, allmennaksjeselskap eller samvirkeforetak.
- b) Et flertall av både medlemmene og varamedlemmene i styret er revisorer som er godkjent etter denne lov eller av myndighetene i et annet EØS-land.
- c) Godkjente revisorer eller godkjente revisjonsselskap innehar mer enn halvparten av stemmene i selskapets øverste organ.
- d) Foretaket er i stand til å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

I et revisjonsselskap der de ansatte har rett til å velge styremedlemmer, skal flertallskravet i første ledd bokstav b også oppfylles blant de styremedlemmene som ikke er valgt av de ansatte.

§ 4-2 *Adgang for revisjonsselskaper fra andre EØS-land til å drive virksomhet i Norge*

Et revisjonsselskap som er godkjent i et annet EØS-land, kan utføre lovfestet revisjon og oppdrag om revisorbekreftelser hvis revisjonsselskapet

- a) utpeker statsautoriserte revisorer som ansvarlig for oppdrag om lovfestet revisjon
- b) er registrert i Revisorregisteret

Finanstilsynet skal registrere revisjonsselskapet i Revisorregisteret når det er godtgjort at revisjonsselskapet er godkjent i hjemlandet. Bekreftelse fra ansvarlig myndighet i hjemlandet skal ikke være eldre enn tre måneder. Finanstilsynet skal underrette ansvarlig myndighet i hjemlandet om registreringen.

Dokumentasjon som gjelder reviderte som er hjemmehørende i Norge skal oppbevares i samsvar med § 9-9 sjuende ledd.

Kapittel 5 Etterutdanning

§ 5-1 Krav til etterutdanning

En statsautorisert revisor skal gjennomføre minst 120 timer relevant etterutdanning i løpet av de tre foregående kalenderårene eller i løpet av det inneværende og de to foregående kalenderårene. Som relevant etterutdanning regnes

- a) strukturert opplæring innenfor fagkretsen for en mastergrad som nevnt i § 3-2 første ledd
- b) undervisning, utarbeidelse av undervisningsopplegg, artikler og annet fagstoff, deltakelse i fagteknisk utvalgsarbeid, sensur ved eksamen og likeverdig aktivitet innenfor den samme fagkretsen med inntil 30 timer

Etterutdanningen må omfatte tilstrekkelig opplæring innenfor de fagemnene som er angitt i § 3-2 tredje ledd.

Kravene til etterutdanning skal være oppfylt fra og med det fjerde årsskiftet etter at revisoren fikk godkjenning etter § 3-1.

Etterutdanningen skal dokumenteres. Dokumentasjon for strukturert opplæring skal være utarbeidet av den som arrangerer opplæringen og skal inneholde navn på arrangøren og den som står for opplæringen, tittelen på opplæringen, en kort beskrivelse av det faglige innholdet, dato for gjennomføring, antall timer deltakelse og opplæringsformen.

Revisoren skal kunne fremvise en samlet kronologisk oversikt over etterutdanning som er gjennomført i hver treårsperiode med opplysning om antall timer og fordeling på fagemner som angitt i § 3-2 tredje ledd. For strukturert opplæring skal oversikten angi arrangør, tittelen på opplæringen og dato for gjennomføring.

Dokumentasjon etter fjerde ledd og oversikt som nevnt i femte ledd skal oppbevares i fem år etter utløpet av det kalenderåret etterutdanningen ble gjennomført.

Ved avvikling av foreldrepermisjon utover seks måneder, utvides perioden i annet ledd med ett år. Finanstilsynet kan i særlige tilfeller og i en tidsbegrenset periode tillate et lavere krav til etterutdanning enn angitt i annet ledd.

Kapittel 6 Revisorregister mv.

§ 6-1 Revisorregisteret

Finanstilsynet skal føre et offentlig register over statsautoriserte revisorer og revisjonsselskaper.

Statsautoriserte revisorer og revisjonsselskaper skal uten ugrunnet opphold gi melding til Finanstilsynet om endringer i registrerte opplysninger.

Departementet kan gi forskrift til utfylling av bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 6-2 Opplysninger om statsautoriserte revisorer

Revisorregisteret skal inneholde følgende opplysninger om statsautoriserte revisorer:

- a) navn, adresse og revisorregisternummer tildelt av Finanstilsynet
- b) navn, adresse, nettstedadresse og organisasjonsnummer på revisjonsforetak som revisoren er tilknyttet som partner, ansatt eller på annen måte
- c) om revisoren er registrert i et annet land, navn på tilsynsmyndigheten og revisorregisternummer tildelt i landet

§ 6-3 Plikt til å registrere enkeltpersonforetak

En statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon i eget navn, skal registrere enkeltpersonforetaket i Foretaksregisteret.

§ 6-4 Opplysninger om revisjonsforetak

Revisorregisteret skal inneholde følgende opplysninger om revisjonsforetak:

- a) navn, kontoradresse, postadresse og organisasjonsnummer
- b) revisorregisternummer tildelt av Finanstilsynet
- c) navn og revisorregisternummer på statsautoriserte revisorer som er tilknyttet revisjonsforetaket som innehaver, partner, ansatt eller på annen måte
- d) navn på kontaktperson og revisjonsforetakets nettstedsadresse
- e) navn og adresse til hvert avdelingskontor i Norge
- f) navn og adresse på de andre foretakene i revisors nettverk eller opplysning om hvor slik informasjon er allment tilgjengelig
- g) om revisjonsforetaket er registrert i et annet land, navn på tilsynsmyndighet, revisorregisternummer og organisasjonsnummer i landet
- h) navn og adresse på medlemmer og varamedlemmer i styret og på daglig leder
- i) navn og adresse på aksjeeiere eller deltakere i revisjonsselskap

Kapittel 7 Organisasjon og kvalitetsstyring

§ 7-1 Organisering av virksomheten og kvalitetsstyring

Revisjonsforetak skal ha forsvarlige rutiner for administrasjon, regnskap og informasjonssikring, samt kvalitetsstyring som sikrer at retningslinjer, rutiner og beslutninger blir fulgt i hele organisasjonen.

Kvalitetsstyringen skal omfatte et system for å sikre kvaliteten på lovfestet revisjon og oppdrag om revisorbekreftelser. Systemet skal minst omfatte retningslinjer og rutiner for utførelsen av lovfestet revisjon og oppdrag om revisorbekreftelser, veiledning, kontroll og gjennomgang av arbeidet til medarbeiderne på slike oppdrag og oppdragsdokumentasjon. I et revisjonsselskap skal en statsautorisert revisor ha ansvar for systemet for kvalitetsstyring. Systemet skal evalueres årlig. Funn fra evalueringen og forslag om endringer i systemet skal dokumenteres.

Kvalitetsstyringen skal omfatte retningslinjer og rutiner for å sikre at

- a) aksjeeierne eller deltakerne i et revisjonsselskap, samt medlemmer av styret i selskapet eller i et selskap som er knyttet til revisjonsselskapet gjennom felles eierskap, kontroll eller ledelse, ikke griper inn i utførelsen av en lovfestet revisjon på en måte som kan skape tvil om uavhengigheten og objektiviteten til den oppdragsansvarlige revisoren
- b) medarbeidere og andre som deltar i lovfestet revisjon eller oppdrag om revisorbekreftelser har nødvendig kunnskap og erfaring til å utføre sine oppgaver
- c) utkontraktering av funksjoner ikke svekker kvalitetsstyringen eller muligheten til å føre tilsyn med virksomheten
- d) forhold som i kan true revisors uavhengighet håndteres forsvarlig
- e) bruk av systemer og rutiner samt tilgang på ressurser gir kontinuerlig og rettidig utførelse av oppdrag om lovfestet revisjon
- f) hendelser som har eller kan få alvorlige konsekvenser for lovfestet revisjon håndteres og dokumenteres

Revisjonsselskap skal ha retningslinjer for fastsettelse av lønn, annen godtgjørelse og overskuddsdeling som er tilstrekkelige til å sikre kvalitet ved utførelsen av lovfestet revisjon. Honorar fra

andre tjenester enn revisjon skal ikke gi grunnlag for fastsettelse av vederlaget til noen som deltar i eller kan påvirke utfallet av revisjonen

Revisjonsforetak skal se til at de systemer, rutiner og retningslinjer som er etablert etter paragrafen her og revisjonsforordningen virker etter hensikten og gjennomføre tiltak for å utbedre eventuelle svakheter. Revisjonsforetaket skal dokumentere systemene, rutinene og retningslinjene og skal informere medarbeiderne om dem.

Oppfyllelsen av kravene i dette kapitlet skal tilpasses omfanget av og kompleksiteten i virksomheten. Revisjonsforetaket skal kunne vise at de retningslinjene, rutinene og systemene som er etablert, er egnet til å oppfylle kravene i dette kapitlet tatt i betraktning omfanget og kompleksiteten i virksomheten.

§ 7-2 Klientregister

Revisor skal registrere følgende opplysninger om den reviderte:

- a) navn
- b) adresse
- c) oppdragsansvarlig revisor
- d) honorar for lovfestet revisjon for hvert regnskapsår
- e) honorar for andre tjenester for hvert regnskapsår

Ved konsernrevisjon skal konsernrevisor også registrere opplysninger om oppdragsansvarlige revisorer for vesentlige datterforetak hvor konsernrevisor er valgt revisor.

§ 7-3 Registrering av overtredelser og skriftlige klager

Revisjonsforetak skal registrere overtredelser av bestemmelser i denne loven eller revisjonsforordningen som gjelder oppdrag om lovfestet revisjon, samt tiltak som er gjennomført i den forbindelse. Det er ikke nødvendig å registrere mindre overtredelser. Revisjonsforetaket skal utarbeide en årlig rapport som gir en oversikt over tiltak som nevnt og kommunisere den internt.

Revisjonsforetak skal registrere skriftlige klager på utførelsen av oppdrag om lovfestet revisjon.

Bestemmelsene i paragrafen her gjelder ikke ved revisjon av små foretak som nevnt i regnskapsloven § 1-6.

Registrerte opplysninger skal oppbevares i fem år.

Kapittel 8 Uavhengighet og objektivitet

§ 8-1 Overordnede krav til uavhengighet

Revisor skal være uavhengig av den reviderte i hele oppdragsperioden.

Revisor skal ikke utføre lovfestet revisjon hvis det foreligger en tilknytning mellom revisor og den reviderte som utgjør en risiko for egenkontroll, egeninteresse, partiskhet, fortrolighet eller press som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet. Revisor skal heller ikke utføre en lovfestet revisjon hvis et foretak i revisors nettverk eller noen som deltar i eller kan påvirke utfallet av revisjonen har en slik tilknytning til den reviderte.

§ 8-2 Finansielle forbindelser til den reviderte

Revisor kan ikke ha en vesentlig og direkte eier- eller avkastningsinteresse i finansielle instrumenter utstedt eller garantert av den reviderte eller aktivt handle med slike instrumenter, unntatt finansielle instrumenter eiet gjennom diversifiserte ordninger for kollektive investeringer. Det samme gjelder for

- a) foretak i revisors nettverk
- b) oppdragsansvarlige revisorer i samme revisjonsselskap
- c) noen som deltar i eller kan påvirke utfallet av revisjonen

Første ledd gjelder også for revisors nærstående eller nærstående av de som er nevnt i første ledd bokstav a til c. Med nærstående menes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold
- b) mindreårige barn til vedkommende selv og til person som nevnt i bokstav a, som vedkommende bor sammen med
- c) slektninger som vedkommende bor sammen med og har bodd sammen med i minst ett år
- d) foretak som vedkommende selv eller noen som er nevnt i bokstav a til c har bestemmende innflytelse over eller sammenfallende økonomiske interesser med

Revisor kan ikke eie finansielle instrumenter utstedt av et foretak i samme konsern som den reviderte eller et foretak med lignende tilknytning, hvis eierskapet kan medføre eller oppfattes å medføre en interessekonflikt, unntatt finansielle instrumenter eiet gjennom diversifiserte ordninger for kollektive investeringer. Det samme gjelder for de som er nevnt i første ledd bokstav a og c.

§ 8-3 Gaver

Personer eller foretak som nevnt i § 8-2 skal ikke motta gaver eller andre fordeler fra den reviderte som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet. Det samme gjelder for gaver eller andre fordeler fra foretak i samme konsern som den reviderte og foretak med lignende tilknytning.

§ 8-4 Deltakelse i beslutningstaking. Interessekonflikter

Revisor eller noen som deltar i eller kan påvirke utfallet av revisjonen skal ikke delta i den revidertes beslutningstaking.

Revisor, et foretak i revisors nettverk, eller noen som deltar i eller kan påvirke utfallet av revisjonen kan ikke ha et ansettelsesforhold, forretningsforhold eller annen forbindelse til den reviderte som kan medføre eller oppfattes å medføre en interessekonflikt.

§ 8-5 Vurdering av uavhengighet og tiltak for å sikre uavhengighet

Revisor skal vurdere sin uavhengighet. Hvis det foreligger forhold som kan reise tvil om revisors uavhengighet, skal revisor iverksette nødvendige tiltak for å sikre uavhengigheten. Vurdering skal gjøres før et revisjonsforetak påtar seg eller fortsetter et oppdrag om lovfestet revisjon. Fornyet vurdering skal gjøres når revisor blir kjent med nye forhold eller ny informasjon som tilsier det.

Vurdering etter første ledd skal også gjøres hvis den reviderte blir overtatt av, slår seg sammen med eller overtar et annet foretak. Levering av andre tjenester enn revisjon skal vurderes særskilt. Revisor skal snarest mulig og senest innen tre måneder etter sammenslåingen avvikle forhold i strid med bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 8-6 Forbud mot påvirkning

Revisjonsforetak skal sikre at eiere, styremedlemmer og ledende ansatte i revisjonsforetaket eller i et revisjonsforetak i revisors nettverk ikke griper inn i utførelsen av en lovfestet revisjon på en måte som kan reise tvil om uavhengigheten og objektiviteten til den oppdragsansvarlige revisoren.

§ 8-7 Honorar

Revisor kan ikke avtale betinget honorar. Honoraret kan heller ikke være helt eller delvis bestemt eller påvirket av levering av andre tjenester enn revisjon.

§ 8-8 Karensperiode for adgang til å tiltre ledende stilling hos den reviderte

Personer som har vært oppdragsansvarlig eller valgt revisor for den reviderte kan ikke tiltre en ledende stilling hos den reviderte i en periode på ett år etter at vedkommende avsluttet sitt oppdrag. Ved konsernrevisjon gjelder dette også for personer som har vært oppdragsansvarlig revisor i vesentlige datterselskaper hvor det samme revisjonsselskapet er revisor.

Andre statsautoriserte revisorer som har vært direkte involvert i et oppdrag om lovfestet revisjon, kan ikke ta en stilling som nevnt i første ledd hos den reviderte i en periode på minst ett år etter at vedkommende var direkte involvert i oppdraget.

Kapittel 9 Revisors plikter ved lovfestet revisjon og revisorbekreftelser

§ 9-1 Formålet med lovfestet revisjon

Formålet med lovfestet revisjon er å skape tillit til at årsregnskapet og konsernregnskapet oppfyller gjeldende lovkrav og ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, og ved dette blant annet bidra til å forebygge og avdekke økonomisk kriminalitet.

Revisor er allmennhetens tillitsperson ved utførelse av lovfestet revisjon. Revisor skal utøve virksomheten med integritet, objektivitet og aktsomhet.

§ 9-2 Forberedelse og fortsettelse av revisjonsoppdraget

Før et revisjonsforetak påtar seg et oppdrag om lovfestet revisjon, skal revisjonsforetaket be den revidertes forrige revisor opplyse om det foreligger forhold som tilsier at en ny revisor ikke bør påta seg oppdraget. Den forrige revisoren skal uten hinder av taushetsplikten gi opplysninger som nevnt og opplyse om begrunnelsen for sin fratreden. Opplysningene skal gis skriftlig hvis revisjonsforetaket ber om det.

Før et revisjonsforetak påtar seg eller fortsetter en lovfestet revisjon av et foretak som ikke er et lite foretak etter regnskapsloven § 1-6, skal det vurderes om revisjonsforetaket har nødvendig tilgang på kompetente personer, tid og ressurser til å utføre revisjonen og om den oppdragsansvarlige revisoren har nødvendig godkjenning. Ved lovfestet revisjon av foretak av allmenn interesse, skal revisor i tillegg vurdere de forholdene som er angitt i revisjonsforordningen artikkel 6.

§ 9-3 Oppdragsansvarlig revisor

Et revisjonsselskap skal utpeke én statsautorisert revisor som oppdragsansvarlig revisor for hvert oppdrag om lovfestet revisjon. Sikring av revisjonskvalitet, uavhengighet og kompetanse skal være de viktigste kriteriene for utpekingen. Revisjonsselskapet skal sørge for at den oppdragsansvarlige revisoren har tilgang på tilstrekkelige ressurser og personer med nødvendig kompetanse til å utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte.

Oppdragsansvarlig revisor skal være aktivt involvert i oppdragsutførelsen og skal sette av tilstrekkelig tid og ressurser til å utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte. Dette gjelder også en statsautorisert revisor som utfører lovfestet revisjon i eget navn.

§ 9-4 Revisors plikter ved utførelse av lovfestet revisjon

Revisor skal vurdere om årsregnskapet og konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende lovkrav.

Revisor skal vurdere om årsberetningen inkluderer de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, om årsberetningen er konsistent med årsregnskapet, og om revisor, basert på kunnskapen opparbeidet gjennom revisjonen av årsregnskapet, har avdekket vesentlig feilinformasjon i årsberetningen. For konsernberetningen gjelder § 9-7 tredje ledd tilsvarende.

Revisor skal utføre lovfestet revisjon i samsvar med god revisjonsskikk. Dette innebærer blant annet at revisor skal

- a) opparbeide seg en forståelse av virksomheten, den interne kontrollen og andre forhold som kan være av betydning for revisjonen, herunder gjeldende lovkrav for virksomheten
- b) vurdere om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for at foretakets bokføring er i samsvar med gjeldende lovkrav
- c) identifisere risikoene for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten de skyldes misligheter eller utilsiktede feil, herunder som følge av brudd på gjeldende lovkrav

- d) utforme og gjennomføre revisjonshandlinger for å håndtere de identifiserte risikoene
- e) innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for sin uttalelse i revisjonsberetningen

Revisor skal utføre revisjonen med profesjonell skepsis, herunder være oppmerksom på muligheten for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet og konsernregnskapet som skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisor skal særlig utvise profesjonell skepsis ved vurdering av regnskapsestimer knyttet til virkelige verdier, nedskrivninger av eiendeler, avsetninger, transaksjoner med nærstående parter og fremtidige kontantstrømmer av betydning for foretakets evne til fortsatt drift.

Utkontraktering av oppgaver påvirker ikke revisors ansvar og plikter.

Departementet kan i forskrift fastsette krav til utførelsen av lovfestet revisjon hvis det er nødvendig for gjennomføringen av internasjonale forpliktelser.

§ 9-5 Kommunikasjon med styret

Revisor skal kommunisere skriftlig til styret om alle forhold som er fremkommet ved revisjonen og som styret bør gjøres kjent med for å kunne ivareta sitt ansvar og oppgaver, herunder vesentlige mangler i foretakets interne kontroll, brudd på bokføringsreglene og andre lovkrav og avdekkede misligheter. Revisor skal angi hva forholdet gjelder og hvilke konsekvenser det vil ha for revisjonen hvis forholdet ikke følges opp. Revisor skal se etter at de kommuniserte forholdene er behandlet av styret. Det skal fremgå av den skriftlige kommunikasjonen at den er gitt etter paragrafen her. I foretak som ikke har styre, skal kommunikasjonen skje til annet relevant ledelsesorgan.

§ 9-6 Rett og plikt til å trekke seg fra et revisjonsoppdrag

Revisor har plikt til å trekke seg fra et oppdrag om lovfestet revisjon når revisoren under sitt arbeid har påpekt vesentlige brudd på gjeldende lovkrav og den reviderte ikke iverksetter tiltak for å rette på forholdene. Revisor har ellers bare rett til å trekke seg fra oppdraget hvis revisor ikke gis mulighet til å oppfylle sine plikter etter denne loven eller det foreligger andre særlige grunner. Revisor skal varsle den reviderte i rimelig tid før revisor trekker seg. Revisor som har trukket seg, skal uten ugrunnet opphold gi melding til Foretaksregisteret.

§ 9-7 Revisjonsberetning

Revisor skal avgi en revisjonsberetning som viser resultatet av den lovfestede revisjonen. Revisjonsberetningen skal være skriftlig, datert, signert av oppdragsansvarlig revisor og angi hvor revisor er etablert. Revisjonsberetningen skal være på norsk eller samme språk som den revidertes årsregnskap. Revisjonsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold etter at årsregnskapet er utarbeidet.

I revisjonsberetningen skal revisor

- a) angi den reviderte, hvilket årsregnskap som er revidert og hvilket regnskapsregelverk som er anvendt ved utarbeidelsen av årsregnskapet
- b) gi en beskrivelse av hva revisjonen har omfattet der det minst skal opplyses hvilke revisjonsstandarder som er anvendt
- c) uttale seg om årsregnskapet etter revisors mening gir et rettviseende bilde i samsvar med det regnskapsregelverket som er benyttet og om det oppfyller gjeldende lovkrav. Revisors konklusjon skal enten være uten forbehold, med forbehold eller negativ. Hvis revisor ikke har grunnlag for å konkludere, skal det opplyses at revisor ikke kan uttale seg
- d) ved bruk av presisering vise til forhold i årsregnskapet som revisor mener bør fremheves uten å ta forbehold
- e) opplyse om andre forhold som revisor på grunnlag av revisjonen anser at brukerne av revisjonsberetningen bør gjøres kjent med

- f) uttale seg om årsberetningen etter revisors mening er konsistent med årsregnskapet og om årsberetningen inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav
- g) basert på kunnskapen opparbeidet gjennom revisjonen av årsregnskapet angi om det er avdekket vesentlige feilinformasjon i årsberetningen og opplyse om arten av slik feilinformasjon
- h) uttale seg hvis det er vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan gi grunnlag for betydelig tvil om den revidertes evne til fortsatt drift

Annet ledd bokstav f og g gjelder på samme måte for informasjon som er publisert separat og henvist til i årsberetningen i henhold til regnskapsloven § 3-3b om redegjørelse om foretaksstyring og § 3-3c om redegjørelse om samfunnsansvar.

Der revisjonen er utført av mer enn én revisor, skal revisorene bli enige om resultatet av revisjonen og avgi en felles revisjonsberetning. Hvis revisorene ikke blir enige, skal revisorene uttale seg om årsregnskapet i hvert sitt avsnitt i revisjonsberetningen og angi årsaken til uenigheten.

Denne paragrafen gjelder på samme måte for revisjonsberetningen til konsernregnskapet. Ved uttalelsene etter annet ledd bokstav f og g, skal revisor vurdere konsernberetningen og om den er konsistent med konsernregnskapet. Der konsernregnskapet og morforetakets årsregnskap utarbeides samlet, kan det avgis en felles revisjonsberetning.

§ 9-8 Særlige krav ved revisjon av konsernregnskaper mv.

Konsernrevisor har ansvaret for revisjonsberetningen til konsernregnskapet.

Konsernrevisor skal gjennomgå og vurdere revisjon utført av andre revisorer som er nødvendig for konsernrevisjonen. For å kunne bygge på revisjon utført av andre revisorer, må konsernrevisor om nødvendig innhente samtykke til overføring av relevant oppdragsdokumentasjon. Hvis konsernrevisor ikke får gjennomgått og vurdert revisjon utført av andre revisorer, eller konsernrevisors vurdering er at det ikke kan bygges på den utførte revisjonen, skal konsernrevisor sørge for ytterligere revisjonshandlinger.

Hvis konsernrevisor ikke får gjennomgått og vurdert revisjon utført av andre revisorer i samsvar med annet ledd, skal konsernrevisor underrette Finanstilsynet.

Hvis et datterforetak revideres av en revisor eller et revisjonsselskap fra et land utenfor EØS som ikke har gjensidig samarbeidsavtale om tilsyn, skal konsernrevisor oppbevare kopi av oppdragsdokumentasjonen til datterforetakets revisor som er relevant for konsernrevisjonen. Oppbevaringsplikten gjelder ikke hvis betryggende tilgang til dokumentasjonen er sikret ved avtale med datterforetakets revisor eller på annet vis.

Konsernrevisor skal på forespørsel fremlegge oppdragsdokumentasjon som nevnt i annet ledd for Finanstilsynet. Det samme gjelder oppdragsdokumentasjon som nevnt i fjerde ledd, med mindre konsernrevisor kan vise til forhold utenfor konsernrevisors kontroll som gjorde at dokumentasjonen ikke kunne fremlegges.

Hvis en revisor som reviderer konsernregnskap eller årsregnskap for et morforetak ber om det, plikter revisor i datterforetak å gi relevante opplysninger.

En revisor som reviderer årsregnskap for et datterforetak, et tilknyttet foretak eller en felleskontrollert virksomhet, kan uten hinder av taushetsplikt gi relevante opplysninger og utlevere relevant dokumentasjon til en revisor som reviderer konsernregnskap eller årsregnskap for et morforetak eller et foretak med investeringer i tilknyttet foretak eller felleskontrollert virksomhet. Dette gjelder også der et slikt foretak er hjemmehørende i et annet land, forutsatt at opplysninger og dokumentasjon overføres i samsvar med reglene i personopplysningsloven kapittel V. Revisoren som mottar opplysningene har taushetsplikt etter § 10-1 første og annet ledd.

§ 9-9 Oppdragsdokumentasjon

Revisor skal dokumentere hvert oppdrag om lovfestet revisjon på en måte som er tilstrekkelig til å underbygge revisjonsberetningen og at revisjonen er utført i samsvar med § 9-2 til § 9-8.

Revisor skal dokumentere vurderingene og tiltak for å sikre uavhengighet som nevnt i 8-5.

Hvis et revisjonsforetak påtar seg en lovfestet revisjon i strid med den forrige revisorens råd, skal begrunnelse for dette dokumenteres.

Ved revisjon av foretak av allmenn interesse, skal oppdragsdokumentasjonen inkludere de forhold som skal dokumenteres etter revisjonsforordningen artikkel 6 til 8.

Ved utføring av rådgivning eller andre tjenester for den reviderte skal revisor dokumentere oppdragets art, omfang og eventuelle anbefalinger.

Oppdragsdokumentasjonen skal sammenstilles og stenges for endring senest 60 dager etter at revisjonsberetningen er avgitt.

Oppdragsdokumentasjonen skal oppbevares i fem år etter at revisjonsberetningen er avgitt.

§ 9-10 Revisors plikter ved revisorbekreftelser

Oppdrag om revisorbekreftelser skal utføres og dokumenteres i samsvar med god revisjonsskikk. Oppdraget skal utføres med profesjonell skepsis. Oppdragsdokumentasjon skal oppbevares i fem år etter at revisorbekreftelsen er avgitt.

Kravene til uavhengighet i § 8-1 gjelder tilsvarende for oppdrag om revisorbekreftelser.

Kapittel 10 Taushetsplikt og opplysningsplikt

§ 10-1 Revisors taushetsplikt

Et revisjonsforetak plikter å hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til opplysninger som mottas i forbindelse med foretakets virksomhet, med mindre revisor etter gjeldende lovkrav enten har plikt eller er gitt adgang til å gi taushetsbelagte opplysninger.

Taushetsplikten etter første ledd gjelder tilsvarende for tillitsvalgte, partnere og ansatte, og for andre som deltar i utførelsen av revisjonsforetakets oppdrag.

Taushetsplikt etter første og annet ledd er ikke til hinder for at revisjonsforetaket eller den oppdragsansvarlige gir opplysninger etter samtykke fra den som opplysningene gjelder.

Taushetsbelagte opplysninger kan ikke utnyttes i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

Revisor kan uten hinder av taushetsplikt gi opplysninger og adgang til dokumentasjon til en annen revisor som foretar kontroll av revisors oppdrag. Også den revisoren som foretar kontrollen har taushetsplikt etter første ledd.

Revisor kan uten hinder av taushetsplikt underrette politiet om forhold som gir grunn til mistanke om straffbar handling.

Taushetsplikten etter første og annet ledd er ikke til hinder for å avgi forklaring og utlevere dokumentasjon til politiet når det er åpnet etterforskning i en straffesak.

Pliktene etter denne paragrafen gjelder også etter at oppdraget er avsluttet.

§ 10-2 Revisors opplysningsplikt

Hvis en aksjeeier på generalforsamling, en deltaker i selskapsmøte, en møtende med stemmerett i organet som velger revisor, et medlem av bedriftsforsamlingen eller styret, eller daglig leder krever det, skal den oppdragsansvarlige revisoren gi opplysninger om forhold vedrørende den reviderte som revisor har fått kjennskap til i forbindelse med revisjonen. Plikten til å gi opplysninger gjelder ikke hvis det vil være til uforholdsmessig skade for den reviderte. Hvis et medlem av bedriftsforsamlingen eller styret anmoder revisor utenfor møte om å gi informasjon, kan revisor kreve å gi svar i møte i vedkommende organ.

Etter at et revisjonsforetak er valgt som revisor, skal forrige revisor gi ny revisor opplysninger og dokumentasjon om sitt revisjonsoppdrag når ny revisor ber om det og dette kan ha betydning for den fremtidige revisjonen.

Hvis den reviderte ikke oppfyller en plikt til å utlevere bestemte dokumenter til offentlige myndigheter, skal revisor etter forespørsel fra vedkommende myndighet utlevere kopi av dokumenter som revisor har i sin besittelse.

Kapittel 11 Erstatningsansvar

§ 11-1 Erstatningsansvar

En oppdragsansvarlig revisor plikter å erstatte skade som denne forsettlig eller uaktsomt har voldt under utførelsen av sitt oppdrag. Et revisjonsselskap er solidarisk ansvarlig med en oppdragsansvarlig revisor som har utført oppdraget på dets vegne.

Erstatningsansvar etter første ledd kan lempes når retten under hensyn til skadens størrelse, den ansvarliges økonomiske bæreevne, foreliggende forsikringer og forsikringsmuligheter, skyldforhold, ansvarsfordelingen mellom revisor og den revidertes organer og forholdene ellers finner at ansvaret virker urimelig tyngende for den ansvarlige. Det samme gjelder når det i særlige tilfeller er rimelig at den skadelidte helt eller delvis bærer skaden.

Kapittel 12 Særlige plikter ved revisjon av foretak av allmenn interesse

§ 12-1 Gjennomføring av revisjonsforordningen

EØS-avtalen vedlegg XXII punkt xx (forordning (EU) nr. 537/2014 om særlige plikter ved revisjon av foretak av allmenn interesse og opphevelse av kommisjonsbeslutning 2005/909/EF, med tilpasninger til EØS-avtalen) gjelder som lov med de endringer og tillegg som følger av protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig (revisjonsforordningen).

§ 12 -2 Kompetent myndighet

Finanstilsynet utpekes som kompetent myndighet etter revisjonsforordningen artikkel 20.

§ 12 -3 Revisjonshonorar

Finanstilsynet kan ved enkeltvedtak unnta et revisjonsforetak fra kravet i revisjonsforordningen artikkel 4 nr. 2 om honorar fra andre tjenester enn revisjon i inntil to år hvis særlige grunner foreligger.

§ 12-4 Adgang til å yte visse tjenester

En statsautorisert revisor eller et revisjonsselskap kan uten hinder av revisjonsforordningen artikkel 5 nr. 1, utføre skattetjenester nevnt i artikkel 5 nr. 1 bokstav a punkt i og punkt iv til vii og verdsettingstjenester som nevnt i artikkel 5 nr. 1 bokstav f, på de vilkår som er fastsatt i artikkel 5 nr. 3.

§ 12-5 Karensperiode for adgang til å tiltre ledende stilling hos den reviderte

Ved revisjon av foretak av allmenn interesse er perioden etter § 8-9 første ledd to år.

§ 12-6 Revisjonsforetak fra land utenfor EØS som reviderer foretak notert på regulert marked i Norge

Revisjonsforetak hjemmehørende i et land utenfor EØS som reviderer årsregnskapet eller konsernregnskapet til et foretak som er etablert utenfor EØS og som utsteder verdipapirer notert på regulert marked i Norge, skal være registrert i Revisorregisteret. Registreringsplikten gjelder ikke hvis den reviderte utelukkende utsteder gjeldsinstrumenter og disse instrumentene er opptatt til handel på regulert marked i Norge og pålydende verdi per enhet på utstedelsesdagen var på minst 100 000 euro eller tilsvarende pengeverdi i annen valuta.

Finanstilsynet skal registrere revisjonsforetak som nevnt i første ledd hvis følgende vilkår er oppfylt:

- a) Revisjonsforetaket skal ha offentlig godkjenning i hjemlandet.

- b) Der revisjonsforetaket er et selskap, skal flertallet av styrets medlemmer oppfylle krav som er likeverdige med kravene i kapittel 3 og § 14-1. Hvis selskapet ikke har styre, gjelder kravet for det nærmest tilsvarende ledelsesorganet.
- c) Oppdragsansvarlig revisor eller revisoren som utfører revisjonen i eget navn skal oppfylle krav som er likeverdige med kravene i kapittel 3 og § 14-1.
- d) Revisjon som nevnt i første ledd skal være gjennomført i samsvar med kravene til uavhengighet i kapittel 8 og krav som er likeverdige med kravene i kapittel 9.
- e) Revisjonsforetaket skal offentliggjøre en åpenhetsrapport i samsvar med revisjonsforordningen artikkel 13.

Finanstilsynet avregistrerer revisjonsforetaket hvis vilkårene ikke lenger er oppfylt.

Det skal registreres opplysninger om revisjonsforetaket i samsvar med § 6-4 så langt det passer. Registreringen er ikke en godkjenning som statsautorisert revisor etter § 3-1 eller revisjonsselskap etter § 4-1.

Revisjonsberetning avgitt av et revisjonsforetak som nevnt i første ledd har ingen rettsvirkning hvis revisjonsforetaket ikke er registrert i Revisorregisteret.

Revisjonsforetaket er underlagt kvalitetskontroll etter § 13-1. Finanstilsynet kan gjøre unntak fra dette hvis det i løpet av de siste tre årene har vært utført kvalitetskontroll av revisjonsforetaket i et annet EØS-land eller i et tredjeland med likeverdig kvalitetskontroll.

Bestemmelsene om sanksjoner i § 14-3 til 14-8 gjelder for revisjonsforetaket og den oppdragsansvarlige revisoren.

Finanstilsynets beslutninger etter annet ledd er enkeltvedtak.

Kapittel 13 Kvalitetskontroll mv.

§ 13-1 Kvalitetskontroll

Statsautoriserte revisorer og revisjonsselskaper er underlagt kvalitetskontroll av Finanstilsynet eller den tilsynet utpeker. Kvalitetskontroll foretas på grunnlag av en risikovurdering. Kvalitetskontroll av revisjonsforetak og oppdragsansvarlige revisorer som utfører lovfestet revisjon foretas minst hvert sjette år.

Kvalitetskontrollen skal omfatte en vurdering av uavhengighet, ressursanvendelse, revisjonshonorarer og revisjonsutførelsen. For revisjonsselskaper skal kvalitetskontrollen dessuten omfatte en vurdering av selskapets kvalitetsstyring. Resultatene av kvalitetskontrollen skal beskrives i en skriftlig rapport.

Merknader etter kvalitetskontrollen skal følges opp uten ugrunnet opphold.

Kvalitetskontrollen skal ta hensyn til omfanget av og kompleksiteten i revisjonsforetakets virksomhet.

Kontrollører skal ha den utdanning og erfaring som er nødvendig for å kunne utføre en kvalitetskontroll. En kontrollør kan ikke i løpet av de tre siste årene før en kontroll ha vært tilknyttet den kontrollerte som tillitsvalgt, partner, ansatt eller på annen måte. Finanstilsynet skal offentliggjøre en årlig rapport om resultatene fra kvalitetskontrollen.

Finanstilsynet godkjenner opplegget for kvalitetskontroll som utføres av andre enn tilsynet, og tilsynet kan gi instruksjoner om gjennomføringen av kontrollene.

§ 13-2 Tilsyn med standardsetting

Finanstilsynet har overordnet ansvar for tilsyn med fastsetting av standarder om revisjon, kvalitetsstyring og yrkesetikk.

Kapittel 14 Tilbakekall av godkjenning, sanksjoner og straff

§ 14-1 Tilbakekall og suspensjon av godkjenningen til en statsautorisert revisor

Finanstilsynet kan kalle tilbake godkjenningen hvis en statsautorisert revisor må anses uskikket fordi vedkommende

- a) har overtrådt revisors plikter etter gjeldende lovkrav og overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove, eller
- b) ikke lenger oppfyller vilkårene i § 3-4

Finanstilsynet kan suspendere godkjenningen hvis en statsautorisert revisor er siktet for et forhold som kan medføre tilbakekall, inntil straffesaken er avsluttet.

§ 14-2 Tilbakekall av godkjenningen til et revisjonsselskap

Finanstilsynet kan kalle tilbake godkjenningen hvis et revisjonsselskap

- a) ikke lenger oppfyller vilkårene i § 4-1 eller
- b) må anses uskikket fordi revisjonsselskapet har overtrådt sine plikter etter gjeldende lovkrav og overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove

§ 14-3 Overtredelsesgebyr

Finanstilsynet kan ilegge et revisjonsforetak som overtrer en bestemmelse som er angitt i annet ledd et overtredelsesgebyr på inntil en million kroner hvis overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove.

Overtredelsesgebyr etter første ledd kan ilegges ved brudd på følgende bestemmelser:

- a) § 7-1 om organisering av virksomheten og kvalitetsstyring
- b) § 8-1 til § 8-7 om uavhengighet
- c) § 9-2 til § 9-10 om revisors plikter ved lovfestet revisjon og revisorbekreftelser
- d) revisjonsforordningen artikkel 4 og § 12-3 om revisjonshonorar
- e) revisjonsforordningen artikkel 5 og § 12-4 om forbud mot å levere visse tjenester
- f) revisjonsforordningen artikkel 8 om gjennomgang av revisjonsoppdraget av en revisor som ikke har deltatt i revisjonen

Finanstilsynet kan ilegge en person som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer § 8-8 om karenperiode for adgang til å tiltre ledende stilling hos den reviderte, overtredelsesgebyr på inntil en million kroner hvis overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove.

§ 14-4 Ledelseskantene

Finanstilsynet kan ilegge en statsautorisert revisor som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer en bestemmelse som er angitt i annet ledd, ledelseskantene for et tidsrom av inntil tre år hvis overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove.

Ledelseskantene etter første ledd kan ilegges ved brudd på følgende bestemmelser:

- a) § 8-1 til § 8-7 om uavhengighet
- b) § 9-2 til § 9-10 om revisors plikter ved lovfestet revisjon og revisorbekreftelser
- c) revisjonsforordningen artikkel 4 og § 12-3 om revisjonshonorar
- d) revisjonsforordningen artikkel 5 og § 12-4 om forbud mot å levere visse tjenester

- e) revisjonsforordningen artikkel 8 om gjennomgang av revisjonsoppdraget av en revisor som ikke har deltatt i revisjonen

Ledelseskaraktere innebærer at personen ikke kan være medlem av styret eller daglig leder i et foretak av allmenn interesse eller i et revisjonsselskap.

§ 14-5 Forbud mot å undertegne revisjonsberetninger

Finanstilsynet kan ilegge en statsautorisert revisor som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer en bestemmelse som er angitt i annet ledd, forbud mot å undertegne revisjonsberetninger i inntil tre år dersom overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove.

Forbud mot å undertegne revisjonsberetninger etter første ledd kan ilegges for brudd på følgende bestemmelser:

- a) § 8-1 til § 8-7 om uavhengighet
- b) § 9-2 til § 9-10 om revisors plikter ved lovfestet revisjon og revisorbekreftelser
- c) revisjonsforordningen artikkel 4 og § 12-3 om revisjonshonorar
- d) revisjonsforordningen artikkel 5 og § 12-4 om forbud mot å levere visse tjenester
- e) revisjonsforordningen artikkel 8 om gjennomgang av revisjonsoppdraget av en revisor som ikke har deltatt i revisjonen

§ 14-6 Momenter ved vedtak etter § 14-3 til § 14-5

Ved vedtak etter § 14-3, § 14-4 eller § 14-5, skal det blant annet tas hensyn til

- a) overtredelsens grovhet og varighet
- b) overtrederens grad av skyld
- c) overtrederens økonomiske evne
- d) hvor stor vinning som er oppnådd eller tap som er unngått ved overtredelsen
- e) i hvilken grad overtrederen har samarbeidet med Finanstilsynet
- f) tidligere overtredelser

§ 14-7 Foreldelse

Adgangen til å treffe vedtak etter § 14-3, § 14-4 eller § 14-5 foreldes fem år etter at overtredelsen har opphørt. Foreldelsesfristen avbrytes ved at Finanstilsynet sender forhåndsvarsel eller treffer vedtak.

§ 14-8 Publisering av vedtak

Finanstilsynet skal publisere vedtak truffet i medhold av dette kapitlet på tilsynets nettsted. Den som avgjørelsen gjelder skal ha mottatt vedtaket før publisering.

Finanstilsynet skal publisere vedtak som nevnt i første ledd anonymt hvis publisering vil

- a) være uforholdsmessig fordi vedtaket inneholder personopplysninger
- b) utgjøre en alvorlig trussel mot stabiliteten i finansmarkedene eller en pågående straffesak, eller
- c) påføre de som blir berørt av vedtaket uforholdsmessig skade

Hvis et publisert vedtak er påklaget, skal status i klagebehandlingen og resultatet av klagen offentliggjøres.

Et publisert vedtak skal forbli på Finanstilsynets nettsted i minst fem år.

§ 14-9 Straff

En oppdragsansvarlig revisor som forsettlig eller grovt uaktsomt avgir uriktig revisjonsberetning straffes med bøter eller fengsel inntil ett år hvis overtredelsen er grov.

Den som uten å være statsautorisert revisor utilbørlig gir inntrykk av at et regnskap eller annen informasjon er bekreftet i henhold til reglene i denne loven, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer

- a) § 8-1 til § 8-7 om uavhengighet
- b) § 8-8 eller § 12-5 om karenperiode for adgang til å tiltre ledende stilling hos den reviderte
- c) § 9-4 om revisors plikter ved utførelse av lovfestet revisjon
- d) § 9-10 om revisors plikter ved revisorbekreftelser
- e) § 10-2 om revisors opplysningsplikt

straffes med bøter hvis overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove.

Kapittel 15 Klagenemnd

§ 15-1 Klagenemnd

Departementet kan i forskrift fastsette at en klagenemnd skal avgjøre klager på vedtak truffet av Finanstilsynet etter denne loven.

Forvaltningsloven kommer til anvendelse for klagenemndens virksomhet. Departementet kan i forskrift fastsette regler om frister, innholdet av klage, tilsvare og muntlig forhandling og om klagenemndens sammensetning og virksomhet.

Klagenemndens utgifter til klagebehandling etter første ledd dekkes av Finanstilsynet. Departementet fastsetter medlemmenes godtgjørelse.

Det kan kreves gebyr for behandling av klage som angitt i første ledd. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om når gebyr skal kreves, om gebyrenes størrelse og om innkrevingen. Del V Sluttbestemmelser

Kapittel 16 Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 16-1 Ikrafttredelse

Dersom hele loven skal tre i kraft samtidig: Loven trer i kraft fra [*Dato minst ett år etter lovvedtaket. Loven settes ikke i kraft fra en dato i november eller desember*].

Hvis loven for øvrig skal tre i kraft tidligere: Loven trer i kraft fra [*tidligere dato*]. Revisorloven kapittel 13, endringene i allmennaksjeloven § 6-41, § 6-43, § 7-1a og § 7-2 og endringene i finansforetaksloven § 8-17a, § 8-18 og § 8-19, trer i kraft fra [*Dato minst ett år etter lovvedtaket. Loven settes ikke i kraft fra en dato i november eller desember*].

Hvis beslutningen om ikrafttredelse delegeres, settes loven i kraft fra en dato minst ett år etter at bestemmelsen om ikrafttredelsestidspunktet vedtas. Loven settes ikke i kraft fra en dato i november eller desember.

Lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) oppheves fra den tiden loven trer i kraft.

§ 16-2 Overgangsregler

1. Person som ved lovens ikrafttredelse er godkjent som registrert revisor, blir statsautorisert revisor.

2. Finanstilsynet gir godkjenning som statsautorisert revisor til person som før 1. juli 2019 har fullført utdanning som nevnt i lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) § 3-2 første ledd og påbegynt praksis som nevnt i § 3-3, hvis vedkommende senest 1. januar 2024 har søkt om godkjenning og oppfyller kravene i § 2-3 til § 2-5.
3. Person som ved lovens ikrafttredelse er godkjent revisor men ikke ansvarlig revisor, jf. revisorloven § 3-7, må oppfylle kravene til etterutdanning i § 5-1 fra og med det tredje årsskiftet etter lovens ikrafttredelse. Vedkommende kan bare utpekes som oppdragsansvarlig revisor eller påta seg oppdrag om lovfestet revisjon eller revisorbekreftelser hvis kravene i § 5-1 første og annet ledd er oppfylt.